पश्यन्त्यात्; (*Sáyaṅa*: = अभिमन्तुं बाधितुं शक्तः स्यात्). E. मन् with अभि, kṛit aff. उकञ्.

अभिमाय Bahuvr. m. f. n. (-यः-या-यम्) Confused, perplexed, bewildered; see the quotation s. v. अभिभूत. E. अभि and माया.

अभिमिह्य Tatpur. m. f. n. (-ह्यः-ह्या-ह्यम्) (ved.) To be urined upon; e. g. *Śatap.*: पृथिवी देवी देवयजनी सा दीक्षितेन नाभिमिह्या. E. मिह् with अभि, kṛitya aff. क्यप्.

अभिमुख I. Bahuvr. or Tatpur. 1. m. f. n. (-खः -खा or -खी; see *N.B.*; -खम्) [1] With the face directed towards, facing, fronting; e. g. *Nalop.*: शार्दूलो ऽभिमुखो ऽभ्येति; or in the locat. used adverbially, *Rámáy.*: कृताञ्जलिरुवाचेदं श्वश्रूमभिमुखे स्थिताम्. [2] Near, approaching; e. g. *Raghuv.*: युयोज पाकाभिमुखैर्भृत्यान्विज्ञापनाफलैः; comp. also अभिमुखीकरण, अभिमुखीभूत. [3] Disposed towards, engaged in, ready for; e. g. *Raghuv.*: प्रातः प्रयाणाभिमुखाय ... तस्मै वृष्टिं शशंसुः; or स्वसारमादाय विदर्भराजः पुरप्रवेशाभिमुखो बभूव. [4] Kindly disposed, favourable, propitious; e. g. *Rámáy.*: न नास्तिकेनाभिमुखो बुधः स्यात्; or *Lalitav.*: ये (scil. बोधिसत्त्वाः) तुषितवरभवनस्थाः सर्वे चरमभवाभिमुखाः &c. [5] With the face upwards; e. g. *Suśruta*: आभुग्नो ऽभिमुखः शेते गर्भो गर्भाशये स्त्रियाः। स योनिं शिरसा याति स्वभावात्प्रसवं प्रति; comp. also the *comm.* of the *Nalodaya* on the word अनवाक्, viz.: अवाक्। अधोमुखः। न अवाक्। अनवाक्। अभिमुखः. [N. B. According to a *Káriká* on *Páṅ.* IV. 1. 54. the fem. of this word must end in ई (ङीष्), if it is applied to a *living being*, otherwise in आ; thus e. g. *Rámáy.*: राजानमेवाभिमुखी कैकेयी वाक्यमब्रवीत्; or प्रयातु चतुरङ्गिणी। अयोध्याभिमुखी सेना; or *Śank.* on *Chh. Upan.* 4. 6. 1.: ताः शनैश्चरन्त्य आचार्यकुलाभिमुख्यः प्रस्थिताः; but *Káśiká*: अभिमुखा शाला; comp. e. g. चन्द्रमुखी and similar compounds (said of a woman) but स्वर्णमुखा शाला.]

2. f. (-खी) One of ten earths stepped upon by Buddha, in Buddhistic mythology; (in the classical Sanskrit this fem. in ई instead of in आ would be doubly wrong; comp. the foregoing remark and *Páṅ.* IV. 1. 58.).

II. Avyayíbh. (-खम्) [1] With the face towards, in the direction towards; e. g. *Manu*: आस्यतामिति चोक्तः सन्नासीताभिमुखं गुरोः; or *Kirátárj.*: व्यक्तोदितस्मितमयूखविभासितोष्ठस्निग्धमुनेरभिमुखं स विकीर्णधाम्नः; or *Ritusaṁh.*: चूतवृक्षान्। अभिमुखमभिवीक्ष्य; or in the *dramas*: नेपथ्याभिमुखमवलोक्य. [2] Near; e. g. *Hitop.*: स्वगृहाभिमुखं प्रयातः; or *Śiśupálab.*: अभिमुखपतितैर्गुणप्रकर्षादवर्जितम् &c.; or *Meghad.*: अर्चिस्तुङ्गानभिमुखगतान्प्राप्य रत्नप्रदीपान्. [अभिमुख is udátta on the last syllable; this accent follows for the *Avyayíbh.* from *Páṅ.* VI. 1. 223., for the *Tatpur.* from VI. 2. 185., and for the *Bahuvr.* from the same Sútra, since the rule VI. 2. 177. (exception to VI. 2. 168.) concerns only such Bahuvr. ending in मुख, as express a *permanent* condition of the face (comp. प्रमुख), not a *transitory* one like 'facing', and applies moreover only to the *literal* meaning of मुख, not to the figur. sense it has e. g. in अभिमुखा as epithet of शाला; (but VI. 2. 177. applies probably also to अभिमुख I. 1. 5.); *Káśiká*: बहुव्रीहिरयम्। प्रादिसमासो वा। अव्ययीभावे तु समासान्तोदात्तत्वेनैव सिद्धम्। उपसर्गात्स्वाङ्गमिति सिद्धे वचनमबहुव्रीह्यर्थम्। अध्रुवार्थम्। अस्वाङ्गार्थं च; comp. the quotation from *Patanj.* s. v. अपमुख.] E. अभि and मुख.

अभिमुखता f. (-ता) or अभिमुखत्व n. (-त्वम्) Presence, proximity &c.; see अभिमुख. E. अभिमुख, taddh. aff. तल् or त्व.

अभिमुखीकरण Tatpur. n. (-णम्) Making to come near, calling. E. अभिमुख, taddh. aff. च्वि, and करण.

अभिमुखीभूत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Being in front or presence of, near; e. g. *Śankara* on the *Bríhadár. Up.*: बाह्यकरणविषयात्मसंबन्धे सत्यप्यभिमुखीभूतं विषयं न गृह्णाति; or *Ratnávali*: आनीय झटिति घटयति विधिरभिमतमभिमुखीभूतः. E. अभिमुख, taddh. aff. च्वि, and भूत.

अभिमृष्ट Tatpur. m. f. n. (-ष्टः-ष्टा-ष्टम्) Touched, rubbed; e. g. *Bhaṭṭik.*: गुरुर्दधाना परुषत्वमन्या कान्तापि कान्तेन्दुकराभिमृष्टा &c. E. मृश् with अभि, kṛit aff. क्त.

अभिमेथिका Tatpur. f. (-का) (ved.) An imprecation, a malediction; e. g. *Śatapath.*: यदभिमेथिकाः सर्वे कामा अश्वमेधे &c. E. मेथ् with अभि, kṛit aff. ण्वुल्, fem. aff. टाप्.

अभिमेहत् Tatpur. m. f. n. (-न्-न्ती-त्) The same as अपिमेहत् q. v. E. मिह् with अभि, kṛit aff. शतृ.

अभिमोद Tatpur. m. (-दः) See अभीमोद.

अभिम्लात Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) (ved.) Quite withered, quite faded. (The classical form is अभिम्लान.) E. अभि and म्लात; accord. to *Ujjwalad.* on the *Uṅṅádis.*, म्ले with अभि, uṅ. aff. तन्.

अभिम्लातवर्ण Bahuvr. m. f. n. (-र्णः-र्णा-र्णम्) (ved.) With quite faded colours, dim, not luminous; comp. अनभिम्लातवर्ण. E. अभिम्लात and वर्ण.

अभिम्लान Tatpur. m. f. n. (-नः-ना-नम्) The same as अभिम्लात, of which it is the classical form; comp. अनभिम्लान. E. अभि and म्लान; or perhaps म्ले with अभि, kṛit aff. क्त.

अभिया Tatpur. m. f. (-याः-याः) Coming near, approaching, esp. with a hostile intention; attacking, assailing; e. g. in the following महायमक of the *Bhaṭṭik.*: अभियाता वरं तुङ्गं भूभृतं रुचिरं पुरः। कर्कशं प्रथितं धाम ससत्त्वं पुष्करेक्षणम्॥ अभियातावरं (or अभियाता वरं) तुङ्गं भूभृतं रुचिरं पुरः। कर्कशं प्रथितं धाम ससत्त्वं पुष्करे क्षणम्; where अभियातावरम् in the second Śloka is analyzed by the commentators either अभिया (instrum. sing. of अभिया or of अभी 'fearless', scil. हनूमता) and अतावरम् (अत 'wind, sun &c.' and आवरम्) or अभियाता (instrum. sing. of अभियात्) and वरम्. E. या with अभि, kṛit aff. क्विप्.

अभियाचना Tatpur. f. (-ना) A solicitation, a request; e. g. *Rámáy.*: सत्वाभियाचनः श्रीमान्ययोधो हरितच्छदः. Comp. अभियाञ्चा. E. याच् with अभि, kṛit aff. युच्.

अभियाचित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Asked, requested, solicited; e. g. *Rámáy.*: अलर्कश्चापि राजर्षिर्ब्राह्मणेनाभियाचितः। प्रदायोत्कृत्य नेत्रे स्वे नाकपृष्ठमितो गतः; or अहं हि राज्यं दारांश्च प्राणानिष्टान्धनानि च। स्वयमेव प्रयच्छेयं भरतायाभियाचितः. E. याच् with अभि, kṛit aff. क्त.

अभियाञ्चा Tatpur. f. (-ञ्चा) The same as अभियाचना; e. g. *Mallináth.*: प्रार्थयते इति। अभियाञ्चावरोधयोरित्यभिधानात्. E. याच् with अभि, kṛit aff. नङ्.

अभियात् Tatpur. 1. m. f. n. (-न्-न्ती or -न्ती-त्) Coming near, approaching, esp. with a hostile intention; attacking, assailing; comp. अभिया.

2. m. (-न्) An enemy, an aggressor; (a various, but less correct reading of अभियाति in *Hemachandra*); comp. अभियातृ. E. या with अभि, kṛit aff. शतृ.